

telego poleg najinega voza, so poskakali z nje in zadrživši mene vrh skale z grožnjami in divjim upitjem, mahaje s sekirami, stekli proti cedri, po koji je še lezel Ahmet. No zdajci so mahoma zagledali mrtvo starčevo telo, plavajoče v luzi temne krvi. Z glasnim krikom bridkosti in zlobe se je vrgel starši sin k očetu, ga previdno vzdignil s pomočjo ostalih k telegi, ne nehaje pošiljati nama strašne grožnje in rotenja.

Zbeganje, vršeče se v sovražniku, je dalo Ahmetu čas umakniti se na skalo, a meni obsoditi okolščine, v kojih sva se znašla. Solnce je že bilo na nebu in zlatilo okolico z nesmelim bledim jutranjim sijajem. Skala, na koji sva se nahajala, je stala na poluokrogli poljani obdani s treh stranij z gostim pragozdom. Zadaj za skalo je brezšumno močno nesla svoje vode, široka, mogočna reka; onkraj je bilo videti, vrsto od naju, nizek, blaten in puščoben breg.

Jaz še nisem bil končal svoja opazovanja, ko sta me kričanje sovražnikovo in preklinjanje uverila, da se začinja nova vojna. Pet sovražnikov je bilo tukaj: fant z rudečimi brkami, dva gospodarjeva sina (jeden, prijevši od mene svinčeni dar, je izvestno ostal doma) in še druga dva kaznjenca z obritima zatilnikoma, ki sta bržkone skrito gostila pri roparjih. Najina sreča je bila, da niti jeden ni imel pri sebi puške, sicer bi naju postrelili kakor vrabce.

Prvi je napadel najino trdnjavo starejši sin starčev. Z odločnim in mračnim pogledom, imajoč za pasom sekuro in držeč v zobeh velik širok nož, je splezal po deblu cedre, bistro preprijemljaje veje z velikanskima svojima rokama. Že je bil prišel do sredine, ko sva z Ahmetom videč njegovo namero, ga skušala skupno motiti; odlomljeni vrh cedre sva podložila pod deblo, ter je na vso moč začela porivati raz skale. Razbojnik je že blizu skale; še nekaj minut — in on stopi na ploščo; no ta hip sva s poslednjim obupnim naporom vzdignila delo . . . Z votlim treskom in bobnenjem je padel suhoten velikan na zemljo s smelim krvolokom, hlepečem po osveti. Nečloveški krik je bil takoj zaglašen s hrusčem lomečih se vej, in le mrtvo, razmesarjeno človeško telo, še minuto preje cvetoče in močno, pokopano pod hlodi lesnega orjaka, je pričalo o nesreči. Sovražniki videč, da nama ne morejo z javno silo do živega, sklenili so naju umoriti z gladom, in se razpoložili na bregu kakih petdeset korakov od skale. Zdajci sem imel priliko ogledati si natančneje najino trdnjavo. Predstavite si šest sežnjevisok, raven granitni stolp, stoječ za reko na poluokrogli rogljati planoti; površje plošče, na koji sva se nahajala, je bilo skoraj štirivoglato, a v njeni sredini bliže reke je zijala laket velika, okrogla votlina. Spustil sem vanjo kos granita — čez trenutek se je čulo votlo plivkanje vode; jasno je bilo, da je voda v tem naravnem studencu stala tako visoko kakor v reki ter bila z njo bržkone v dotiki. Kraj plošče, tu pa tam v jamicah so ležala jajca galebov in čapelj, ki so s presumljivim vriščem krožili nad nama. Ta iznajdba me je jako raz-

radostila, kajti imela dasi malo, vsaj nekoliko živeža. Med tem je solnce priplulo dokaj visoko ter jelo grozno pripekati. Da bi se vsaj nekoliko skrila pred grozno vročino, razobesila vsa najino vrhno obleko na grm, seme katerega je kakšna burja na to skalo, ter se vleglo pod ta površni šotor. Tudi najini sovražniki so si zbili nekake šotore v senci stoletnih ceder. V strani je stala telega in okoli nje so se pasli trije konji, z najinim vozom se je odpeljal jeden roparjev. Videč mirno sovražnikovo vedenje, sem mislil tudi jaz pridružiti se Ahmetu, ki je že dolgo ležal izleknjen v mehkem mahovem ležišču, ter počival od naporenega nočnega in jutranjega dela. Ali komaj sem se vlegel, že se je vsipalo na naju kamenje, prst in veje iz nasprotniškega tabora. Poskakala sva po koncu in pozdravila neprijatelje prav z istim strelivom. Nekaj sovražnikovih kamnov je priletelo v gnezda galebov, kjer je ležala najina dragocena hrana. To je naju primoralo prenesti jajca iz vseh gnezd za grm in jih prikriti z mahom. Slednjič je jelo sovražniku presedati to brezuspešno streljanje, in pustil je naju na miru, ranivši naju in prejevši od naju nekaj ran.

(Dalje sledi.)



— **Osebne vesti.** Cesar je podelil ritmojstru cesarske telesne straže, gospodu Jerneju Andrejku na Dunaju plemstvo z naslovom Livnogradski. — Premeščena sta deželnovladna inženjerja gg. Leon Bloudek iz Postojne v Novo mesto in Ivan Jaksche iz Kranja v Postojno. — Obč. svet ljubljanski je imenoval konceptnega praktikanta gosp. Frana Švigeljna mestnim koncipistom. — Okrajni narednik v Celju, gosp. A. Petelin je imenovan akcesistom v Logatcu. — Železniški oficijal pri državni železnici v Ljubljani, gosp. J. Klobauk je premeščen v Slane na Češkem.

— **Promocije.** Zadnje dni so bili promovirani gg. Ivan Mrhar, gimnazijski suplent v Trstu, doktorjem filozofije, Josip Strojce doktorjem medicine, Anton vitez Pantz doktorjem prava, Matej Osenjak doktorjem bogoslovja, Anton Brecej in Just Pertot za doktorja medicine.

— **Mestna hranilnica v Novem mestu** je izvolila svojim predsednikom gosp. Simona Sladovića pl. Sladojevića.

— **Slovenke mesta Kranja** so darovale za zavod sv. Nikolaja v Trstu 190 kron. Čast jim!

— **Slovensko ženstvo v Ljubljani** namerava ustanoviti društvo, katerega namen je vsestranska organizacija ženstva na podlagi popolne enakopravnosti in enakoveljavnosti vseh stanov. Načelnica pripravljalnega odbora je gospa Berta dr. Trillerjeva, odvetnikova soproga v Ljubljani.

— **Skladišče surovin za črevljarsko obrt** ustanovi novoosnovana zadruga črevljarjev. Skladišče se bo nahajalo v Mayerjevi hiši na sv. Petra cesti in se otvori 1. aprila.

— **Nova hranilnica in posojilnica** se je ustanovila v Tržiču.

— **Sodni uradni dnovi** se bodo vsled odredbe višjesodnega predsedstva v Gradcu vršili po dvakrat na mesec v Št. Vidu pri Zatičini.

— **Delavski shod** se je vršil v Idriji dne 24. t. m. Udeležile so se ga vse stranke. Shod se je soglasno izrekel,

naj ostanejo rudarjem drva in žito kakor doslej, temeljne plače pa naj se zvišajo za 30 krajcarjev na dan.

— **V Knežaku na Pivki** se je ustanovila nova podružnica c. kr. kmetijske družbe kranjske, h kateri je pristopilo takoj prve dni 51 članov. Načelnikom je bil soglasno izvoljen gosp. Dragotin Česnik.

— **Podelitev ustanov.** Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko podelila je izpraznjeno ustanovo za nadaljevanje študij na dunajski eksportni akademiji slušatelju omenjene akademije, gospodu Ludoviku Boštjančiču iz Trsta. Nadalje podelila je trgovska in obrtniška zbornica za leto 1901. ustanove naslednjim učencem, oziroma učenkam tukajšnjih strokovnih obrtnih šol in sicer: Josipu Grčarju, Iv. Cedilniku in Jos. Kastelcu po 100 kron; Josipu Zojku, Mariji Ažman, Mariji Pirc in Mariji Sušnik pa po 50 kron.

— **Obrtna zadruga** se snuje za radovljiški okraj, in so pravila že predložena.

— **Pasji kontumac** je vlada razglasila za sodnje okraje Krško, Kostanjevica, Novo mesto in Žužemberk ter za ves politični okraj Kočevje. Povod tej odredbi je, da je v kratkem času izredno mnogo psov steklo ter je tudi bilo 21 oseb ugrizenih.

— **Trgovska akademija v Ljubljani.** Trgovska in obrtniška zbornica za Kranjsko bavila se je v plenarni seji zopet z ustanovitvijo slovenske trgovske akademije v Ljubljani. Na dnevnem redu je bila izvolitev odbora, kateri ima zadevo pretresati ter zbornici staviti konkretne predloge. Kakor že znano, dovolila je zbornica v slavnostni seji dne 12. januarja letos v ta namen znesek 20.000 kron ter ob enem sklenila, da se ima voliti odsek, obstoječ iz predsednika, tajnika in peterih članov, ki naj potrebno dožene ter zbornici poroča. Predno pa sa je volitev odbora vršila, izjavil je zbornični svetnik Baumgartner, da se mu zdi tem povodom umestno, pojasniti postopanje zbornične manjšine in to tem bolj, ker slovenski listi o stvari baje niso objektivno poročali. Gospod Baumgartner prereka, da bi bila manjšina v odseku sporazumna z namero večine, naj se ustanovi slovenska trgovska akademija, v slavnostni seji pa se je najedenkrat izjavila proti taki akademiji ter proti istej tudi glasovala. Govornik omenja, da je v mednarodnem prometu potrebna v prvi vrsti nemščina ali pa kak drugi svetovni jezik; zatorej bi morala akademija biti vsaj utrakvistična. Za tako bi glasoval on tudi danes, za slovensko pa ne. V tem smislu izjavil se je baje tudi v odseku. Odgovarjal mu je zbornični svetnik Lenarčič. Danes ni več v razpravi vprašanje, je li naj se ustanovi slovenska akademija ali ne; to vprašanje je že rešeno, in danes je na dnevnem redu volitev odseka, ki se ima pečati z ustanovitvijo akademije. Gospod Lavrenčič omenja, da je bila dotična razprava v odseku povsem mirna; gosp. Luckmann odšel je bil zaradi nujnega opravila pred glasovanjem, gosp. Baumgartner pa ni ugovarjal nasvetu, ko se mu je zagotovilo, da se bode skrbelo za to, da bodo slušatelji popolnoma večši ne samo slovenskega, ampak tudi nemškega, eventualno tudi laškega ali kakega drugega svetovnega jezika. Tembolj nas je prese-netilo in ogorčilo postopanje manjšine v slavnostni seji, v kateri gosp. Luckmann ni govoril kot mandatar manjšine, ampak kot mandatar svoje stranke. S tem se je manjšina podala na politično polje, kar je v interesu uspešnega delovanja zbornice obžalovati. Če nam vržete bojno rokavico, jo poberemo, a za nasledke odgovorna bode manjšina. Govornik izjavlja, da se večina nikdar ne more zadovoljiti z utrakvistično akademijo, ki bi faktično bila le nemška; ljubljanska realka bodi nam v tem oziru svarilen vzgled. Gospod Luckmann se je razžaljivo izrazil o slovenskem jeziku, a sodil je kakor slepec o barvah, zatorej njegovi izjavaj pač ni treba posebej zavračati. Svetnik Luckmann je rekel, da pač ni zaslužil takih očitaj, ker ni nikdar stopil na strankarsko politično stališče, a za slo-

vensko akademijo ne more glasovati, ker bi bil tak zavod nepraktičen in sploh ni upanja, da bi se kdaj oživotvoril. V trgovini pridejo v poštev le svetovni jeziki, zatorej on vztraja pri svojih nazorih. Ko je gosp. Lenarčič manjšini še jedenkrat v nemškem jeziku pojasnil, da bode nameravana akademija posebno pozornost posvetila nemškemu jeziku, ki je brez dvojbe velike važnosti v mednarodni trgovini, prestopilo se je k glasovanju. V odsek za ustanovitev akademije bili so poleg predsednika in tajnika izvoljeni gg.: Anton Klein, Fran Kollman, Jos. Lenarčič, Filip Supančič in Feliks Urbanc. Nemška manjšina oddala je prazne glasovnice.

— **Slovenski odvetnik na Dunaju.** Gosp. dr. Bogumil Krek se je naselil kot odvetnik na Dunaju.

— **400 Hrvatov** se je peljalo dne 21. marcija skozi Ljubljano na Prusko.

— **Srečolovi.** Ker se v najnovjšem času množijo primeri, da se napravljajo srečolovi (igre na srečo), predno so njih prireditelji prejeli oblastveno dovoljenje, je c. kr. finančno ministrstvo v sporazumljenju s c. kr. ministrstvom za notranje stvari izdalo nastopna ukazila: Prošnje za dovoljenje, da bi se smeli napraviti srečolovi, je vselej vložiti pri pristojnem političnem oblastvu I. stopnje ter jih kolkovati s kolkom za 2 kroni. Obsezati morajo take prošnje zlasti napoved o številu in o ceni srečk, o načinu dobiteljic in o namenu, ki mu je posvečen čisti donos. Pri srečolovih z igralnim kapitalom v znesku 10.000 kron in več je tudi dokazati potrebno poroštvo, da se bodo izvršili brez vsega zadržka. Srečolovi se ne smejo napravljati prej, dokler ni dospelo dovoljenje pristojnega oblastva, drugače bi se moralo zoper prireditelje začeti postopanje po dohodarstvenem kazenskem zakonu.

— **Umrli.** V Novem mestu je umrl ondotni inženjer, gosp. Tomaž Valka. — V Ljubljani je umrl podjetnik gosp. Ivan Tavčar. — V Gradcu je umrl bivši štajerski deželni glavar in trgovski minister v Windischgraetzovem koalicijskem ministrstvu, grof Gundakar Wurmbbrand. — Dne 23. marca je umrl na Klošterski gori velespoštovani posestnik Gašpar Blazi p. d. Avžuh v 65. letu svoje dobe. N. v m. p.!

— **Parnik na Ljubljani.** Gospod Fr. Kotnik na Vrhniki, ki je, kakor znano, po dolgih in težkih bojih dobil koncesijo za vožnjo s parnikom po Ljubljani, namerava svoj projekt izvršiti tekom prihodnjega meseca. Za sedaj bo vozil jeden parnik vsak dan z Vrhnike v Ljubljano in nazaj.

— **Nesreča.** V Celju je zblaznela soproga sodnega svetnika Gregorina, ter skočila z družega nadstropja na cesto, kjer je obležala mrtva.

— **Potres.** Tekom zadnjih dni so se v raznih krajih na Slovenskem čutili več ali manj močni potresni sunki. Najhujši je bil minoli petek v Ljubljani. Večina prebivalstva ga sicer niti opazila ni, ali v gledališču je vender provzročil malo paniko.

— **S samokresom napadla** sta 19. t. m. brata Anton in Martin Pevc hlapca Janeza Lenarčiča v neki gostilni v Beli cerkvi. Jeden je Lenarčiča ustrelil dvakrat v trebuh in ga nevarno ranil.

— **Požar.** V noči od 23. na 24. t. m. sta goreli v Postojni hiši gosp. Jos. Lavrenčiča. Škode je 12.000 kron.

— **Pozabljena straža.** V velikanskem carskem parku se je sprehajala nekoč v zgodnjem pomladnem času avstrijska cesarica Marija Terezija. Ko hodi semtertja, zagleda v travi prvo cvetko, ki je vzrastla na prostem, malo vijolico. Ta skromna cvetlica dopadla se je cesarici tako, da jo je sklenila darovati jednej svojih vnukinj, katera je praznovala drugega dne svoj rojstni dan. Da se cveta ne polasti v teku dneva kedo drug, zapove poveljniku straže, naj nastavi na tem mestu vrta stražo, ki naj hodi ob gredici gori in doli. Straža zav-

zame takoj odkazano mesto in čuva skrbno, ne da bi znala, čemu stoji tukaj. Toda prišlo je drugo jutro, prešli in prešli so dnevi, ne da bi prišlo povelje, naj se straža odstrani. Minulo je poletje, zima je vže pokrila s svojo belo odejo vrt in ono gredico, a straža je še vedno vestno stala na onem prostoru. Marsikdo mimoidočih vprašal se je nehote po vzroku, ki bi opravičeval nastop straže na tem samotnem prostoru, ne da bi našel odgovora. Niti sam poveljnik straže ni znal povedati družega, kakor da mu je naročeno stražiti ono mesto. Marija Terezija pozabila je po onem pomladnem dnevu na cvetko, ki jo je namerila svoji vnukinji, pozabila na dano povelje in tako ostala je straža zvesta danemu povelju. Nekega dne pa je prišel po naključju v oni del vrta cesar Jožef, naslednik cesarice Marije Terezije in s svojim odličnim značajem hotel vedeti, kaj to pomeni. Toda nikdo mu ni znal odgovora, dokler se ni obrnil naravnost na svojo mater Marijo Terezijo z vprašanjem o tej zadevi. Tisti hip še le spomnila se je cesarica onega dogodka, pozabljenega cvetu in straže in takoj dala povelje, da se odstrani iz onega mesta, kjer je že dolgo ni bilo več treba.

— **Bestialen roparski napad.** Iz Siska poročajo, da sta pred več tedni po noči napadla dva oborožena moža spečega posestnika Jovanoviča ter zahtevala denarja. Napadene pa ni hotel dati ničesar. Roparja sta nato sežgala postelj, žugaje mu, da ga sežgeta. A Jovanovič je ostal neustrašen. Nato sta ga pekla z razbeljenim železom, a vendar nista dobila denarja. Jovanovič je bil nad štiri tedne v bolnišnici na smrt bolan in je te dni ozdravil. Med tem pa so orožniki zgrabili jednega roparja, ki je povedal, da se imenuje Štefan Sopić

— **Posebne vrste poroka** je bila nedavno v vasi Grabolice ob rusko-poljski meji. Ženin Marel Vojczak, 83letni starec, je peljal k altarju 18letno hčer svojega uslužbenca. Starec ima 11 otrok, 63 vnukov, 38 pravnukov in končno 4 prapravnukov.

— **Ruska gimnazija za ženske.** V Orlovu, ki šteje komaj 3.256 prebivalcev, imajo gimnazijo, v katero zahaja 190 kmetiških deklic, ki seveda ne nosijo niti modrea, niti klobuka, nego priprosto kmetiško obleko iz domačega blaga, ovčje kožuške in visoke suknjene čevlje. Šolnina znaša le 3 rublje na leto. Tudi svojo „menso academico“ imajo. Dekleta se uče skoro vse predmete gimnazije.

— **Nesreča na morju.** Blizu otoka Capraia je prve dni tega meseca udaril v kopno francoski parnik „Marie Luise“. Dne 17. t. m. popoldne je skoraj vse moštvo bilo na kopnem, in ravno tedaj je vihar najhujše razsajal, in valovi so čedalje z večjo silo udarjali ob ladjo. Konečno se je zaletel proti brodu „Marie Luise“ strašanski val, kateri je brod odtrgal iz mesta, na katerem je bil usidran, ter ga potegnil v globočino. Na brodu je bil takrat samo poveljnik Anton G. Giuli in dva mornarja. Brod je bil sicer v zelo slabem stanju, ker mu je vihar polomil in raztrgal jadra, a tudi krmilo ni pravilno delovalo. Laški poveljnik v Capraio je odredil precej, da se pripravi parnik „Enrico“, kateri naj pojde iskat ponesrečeni brod. Šele drugi dan zjutraj je parnik „Enrico“ dobil brod na globočini in ga speljal v Portoferraio. — Genoveški parnik „Jupiter“ je v Oceanu preстал hude viharje, kateri so mu pokvarili stroj in je tudi vsled daljnega potovanja ostal brez kuriva (premoga). Med otoki Bermude in Azzore v Oceanu je večina moštva zapustila parnik in se s čolni podala po Oceanu, da dobi brod, kateri bi jih spasil. Na parniku je ostal le poveljnik „Jupitra“, drugi mašinist in kuhar. Te dni je francoski parnik „Saint-Simon“ srečal ta, na pol zapuščeni parnik in se mu približal. Ko je izvedel, da potrebuje pomoči, so zanesli nanj debelo vrv, s katero ga je „Saint Simon“ hotel peljati do bližnje luke, ali vrv se je vsled velikega morja utrgala, in nevarnost je postala za ota parnika

velika, zato je moral „Saint Simon“ nadaljevati svojo pot, pustivši „Jupitra“ svoji usodi. Vender je stanje parnika še precej dobro, zato je poveljnik „Jupitra“ izjavil, da ne zapusti parobroda, ker se nadeja, dopeljati ga v kako luko ali pa srečati večji parobrod, kateri bi ga vzel za seboj in ga speljal na bližje otoke Azzore.

— **Boj zoper alkoholizem v Švici.** V celi Švici se je pričela krepka organizacija proti žganjepitju, katera bilježi nepričakovanih uspehov. Na čelu podjetja stoje najodličnejši možje in gospe, kateri ga podpirajo z izdatnimi sredstvi. V največjih mestih je 455 „restavracij zmernosti“. Ker se v teh gostilnah za prodano pijačo in jed ne zahteva prav nobenega dobička, marveč se jih prodaja le za pravo kupno ceno, je ubožnejše ljudstvo to napravo spoznalo za pravcato rešitev. Kajti ljudje, ki si prej niso mogli privoščiti požirka zdrave vinske pijače, ker so krčmarji točili vina predrago, in je ljudstvo segalo po cenenem žganju, so pričeli pogostoma obiskavati te „restavracije brez špekulacije“. V Cürihu je cel „hôtel zmernosti“, katerega vodijo švicarske dame, katere so prve začele boj zoper izkoriščevalce hotelierje. V tem hotelu, ki ne odira svojih obiskovalcev, ni nikoli v celem letu prazna niti jedna soba. Večina kantonskih vlad pa tudi krepko podpira ta podjetja zmernosti s tem, da jim daje brezplačne koncesije in ne naklada na iztočene pijače nikakih davkov. No, in kar je v Švici mogoče, to naj bi v Avstriji ne bilo?

— **4205 ženskih src** se je raztužilo v Bremenu radi znanega atentata na nemškega cesarja. Zato so mu poslale krasno spomenico s posebno žensko deputacijo.

— **Portugalski kralj don Carlos** je velik prijatelj ptic. Njegov ponos je, da ima vsaj jedno ptico vsake vrste, kar jih je na svetu. Učenjaki vsega sveta mu pomagajo polniti kletke in omare.

— **Kralj Edvard VII.** — žid? Angleški list „Black and Withe“ prinaša zanimiv članek, v katerem dokazuje, da je bila kraljica Viktorija židovskega pokoljenja. Vojvodinja Kant, mati pokojne kraljice Viktorije je bila iz popolnoma židovske družine Saalfeld in je bila čistokrvna židinja. „Black and White“ dostavlja, da se je Viktoriji poznalo na obrazu, da je bila židovske krvi. Edvardu VII., njenemu sinu, pa se židovsko pokoljenje še bolj pozna v obrazu. — Židje se seveda vesele tega, da po tolikih stoletjih zamorejo pokazati na eno kronano glavo, v kateri se pretaka Abrahamova kri. — In ker je nemški cesar vnuk angleške kraljice in se torej tudi po njegovih žilah pretaka judovska kri, potem pač ni čuda, da gre nemška politika roko v roki z židovsko politiko. Pač lepe reči!

— **Hrvatski konji za južno Afriko.** Prejšnji teden so vkrcali na Reki zopet 700 konj, namenjenih za angleško vojsko v južni Afriki. Dosedaj so odpeljali iz Hrvatske in Ogrske v južno Afriko že 15 000 konj.

— **Kineško novo leto v Londonu.** Kinezi praznujejo še le sedaj nastop novega leta in tako so ga praznovali tudi oni, ki stanujejo v Londonu, seveda v svojem oddelku mesta, ob reki Temzi, kateri kraj se odlikuje s posebno snažnostjo in redom. No, to pa Kitajce prav nič ne moti. Kakih trideset zbralo se jih je v domu svojega višjega, kjer so se radovali, jedli in pili in s tem proslavljali novo leto več dni zaporedoma. Kadar je došel kak nov gost, vsikdar so vstali s svojih sedežev, dvignili posode z rižom ter pevali: „Go-ne forčoj, go-ne forčoj!“ t. j. obogati se, obogati se. Ko so se dovolj pozabavali, zažgali so na čast njihovemu kuhinjskemu bogu sveče in razne ostrizke pisanega popirja. Vsi so bili zelo veseli, in zadovoljeni s svojim praznikom, menda mnogo bolj, kakor njih angleški sosede, ki so morali več dni poslušati njih neprestani: „go-ne forčoj“!

— **Koliko je na svetu denarja?** Ravnatelj kovnice denarja v Washingtonu v Ameriki je sestavil svoto denarja

celega sveta. Na vsem svetu je bilo koncem leta 1900 — 11.600 milijard dolarjev (t. j. toliko tisoč milijonov dolarjev). Od tega je komaj četrti del nepokritega papirnatega denarja. Leta 1873 je bilo na svetu denarja 4.600.000.000 dolarjev, a je bilo nad polovico papirja, ki ni bil pokrit v kovinski vrednosti. Ako bi se izločil iz papirnatega dotga ves kovani denar, tedaj je narastel denar vsega sveta od leta 1873 za 3.600.000.000 na zlatu, za 8.750.000.000 na srebru in je ostalo le 650.000.000 dolarjev nepokritega papirja, — ves prirastek bi znašal torej 7.000.000.000 dolarjev. Od tega prirastka je bilo od leta 1893 za 940.000.000 zlata. Velikanska produkcija zlata, ki ima posledice, da se je ustavilo v Indiji in severni Ameriki kovanje srebrnega denarja, zlasti produkcija v Transvaalu in Klodyku ter v Avstraliji in tudi drugod, bi torej zadostovala, da pokrije potrebo denarja vsega sveta, srebrnega denarja je bilo že l. 1896. 4.250.000.000 dol., a se manjša od leta do leta.

— **Napredek ženstva v Ameriki.** Statističen znamenek, ki ga je sestavil de Chelin o različnih službah, katere so opravljali prej v Ameriki moški, pa so sedaj v njih nameščene ženske, nam pove, kako je napredovalo ameriško ženstvo v zadnjih 20 letih. Tukaj nekoliko podatkov iz tega zaznamka: Število podobaric in slikaric je v Ameriki v tej dobi narastlo od 412 na — 10.810 oseb; ženskih inženjerjev je bilo v tem času 127, zdravnic in kirurginj je narastlo od 527 na 4.555, ženskih propovednikov v cerkvah od 66 na 1235, ženskih zobozdravnikov od 24 na 337. Te in še mnoge druge službe opravljajo v Ameriki ženske v označenem številu. Toda mnogo drugih poklicov pa statistik niti ni navel. Tako na pr. se je pripetilo, da je neka devotka v državi Kansas po imenu Asther Searle nedavno prevzela kovačnico po svojem očetu. Od tega časa ima kovačnica vse polno naročnikov, od katerih mnogi prihajajo iz radovednosti, da vidijo, kako vihti nežna ženska roka težko kovaško kladivo. Ta interesantna „kovačica“ pripoveduje vsakemu, kogar to zanima, da se je v teku treh mesecev zredila za 3 palce in njene mišice so se utrdile čudovito.

— **Dragocen maček.** Američan Karol Wead ima mačka angorskega plemena, ki ga ceni na 125.000 frankov. Ta maček je na vseh razstavah dobil prvo nagrado. Wead je za tega mačka priredil posebno stanovanje. Malokateremu človeku se godi tako dobro, kakor tej mačji zveri!

— **Perzijski šah rad riše karikature.** Stene njegovih zasebnih sob so prevlečene zato z gladkim papirjem, in kadar mu pride kaj na misel, pa nariše na steno. Tako si slika sam svoje sobe, a s samimi karikaturami. Kadar pa je stena že preveč pomazana, prevleče se z novim papirjem.

— **Zadnje besede vladarjev.** Zanimivo je vedeti, česa se spominjajo umirajoči vladarji ob svoji zadnji uri. Angleški kralj Karol II. je izdihnil z besedami: „Ne pustite umreti moje Nelčke!“ (njegova ljubica igralka). Henrik IV. je rekel sir Walterju: „Dragi, kaj je to: — smrt?“ Viljem III. je mirno vprašal svojega zdravnika: „Kako dolgo še traja ta položaj?“ Ljudovik XVIII. je dejal: „Kralji bi morali umirati stoječ.“ Karol IX., pod čegar vladanje spada ona grozna „Jernejeva noč“, je vzkliknil navzoči sestri: „Sestra, sestra, glej ubijalce, glej kri! Strašno sem grešil! Bog mi odpusti! Zadnje besede nesrečnega Maksimilijana, brata našega cesarja, v Mexiki so bile: „Uboga moja Karlota!“ (njegova soproga). Neapoljski kralj Murat brat Napoleona I., je dejal, ko so ga ustrelili, vojakom: „Le ne v glavo, v srce pomerite! Bog z vami!“ Rihard I. je odpustil svojima morilcema na zadnjo uro ter rekel: „Bratec, jaz vama odpuščam!“ Aleksander I. je skušal potolažiti ženo z besedami: „Vidim, da te ta dogodek unkončuje, a mora biti.“ Jakob V., škotski kralj, dobil je na

smrtni postelji poročilo, da mu je žena rodila sina, pa je proroško vzkliknil: „Žena je bila prva nositeljica krone, a z ženo pade tudi kraljestvo.“ In tako se je tudi zgodilo: hči Marija končala je na morišču.

— **Kako se ustavi krvotok iz nosa?** Na to odgovarjajo zdravniški krogi sledeče: Najboljše sredstvo zoper krvotok iz nosa je v prvi vrsti sveži, kolikor možni mizli zrak, katerega je treba globoko in naglo sopsti v nos, nekaj časa zadržati v pljučih, potem pa ga hitro puhni skozi usta. To se ponavlja 20—30krat. Tako sopljenje prestavlja na ta način v jako razširjenem sobranjem pljuč nekako sesalko, ki vleče nase v večjih množinah kri, katera potem ne sili v žile v nosu in glavi. Ta sesalna moč pljuč je tako velika, da se čuti nje učinek notri v noge. Ako položimo prislusno cev človeku, ki je tako nategal sapo, na vranico, uprav slišimo, kako drvi kri po žilah. Pa tudi skozi nos potegnjeni zrak zadržuje že sam na sebi kri. Roke je pri tem držati visoko nad glavo. Ako se nahajaš v trenutku, ko ti začne teči kri iz nosa, v topli sobi, odpri hitro okno, ter se postavi pred isto na zrak. Glave pri krvotoku ne smeš nagibati naprej, ker to še pospeši krvotok. Dihanje kot sredstvo proti krvotoku podpiramo tudi še s tem, da z drgnenjem nog, ali če je mogoče z gorko kopaljo, iste razgrejemo in s tem odvajamo kri od glave. To so najvažnejša sredstva proti krvotoku iz nosa, in teh sredstev se ja treba takoj poslužiti. Tudi pomaga, ako denemo mrzle ohlapke na nos in čelo, a tople na tilnik. Ako se kri še ne ustavi, uštrca se s posebno štrcalnico sok od limone v jedno nosnico, katero treba za isti hip očistiti krvi. Naposled se sme priporočati še vročo vodo (53 stopinj Celzija), takorekoč vrelo; tako vodo treba vstretati v nos, pri tem močno sopsti skozi usta, da se tako zapreči pristop vode v grlo. Basanje nosnice z vodo pomaga le tedaj, ako je rana, iz katere teče kri, blizu spredaj; ako pa je rana zadaj, teče kri v grlo in to utegne časih biti celo nevarno.

Loterijske srečke

V Lincu dne 23. marcija t. l.: 14, 58, 60, 72, 17.

V Trstu dne 23. marcija t. l.: 87, 86, 84, 42, 36.

V Pragi dne 27. marcija t. l.: 61, 44, 78, 26, 5.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 29. marcija 1901. Pšenica K 8.30 h, rž K 7.— h, ječmen K 7.— h, oves K 6.80 h, ajda 6.50 h, proso K 7.— h, turščica nova K 6.50 h, stara K 7.20 h, fižol K 10.— h. Vse cene veljajo za 50 kilogramov.

100—300 gold. na mesec

zamorejo osebe vsakega stanu na vsakem kraju gotovo in pošteno brez kapitala in zgube zaslužiti z prodajo postavno dovoljenih državnih papirjev in srečk.

Ponudbe sprejme Ludwig Oesterreicher, Deutsche Gasse 8 Budapest. (2—10)